

Informatienota

Datum vergadering	: 29 april 2021
Registratienummer	: GZDGWB138340/138342/IN045
Portefeuillehouder	: Govert van Bezooijen
Bijlage(n)	: Brief van Gedeputeerde Staten van Gelderland
Onderwerp	: Brief van Gedeputeerde Staten van Gelderland over de Programmabegroting 2021

Onderwerp

Brief van Gedeputeerde Staten van Gelderland over de Programmabegroting 2021.

Kennisnemen van

Toezichtvorm 2021 door de provincie Gelderland op de gemeente West Betuwe.

Inleiding

Van de provincie is met de brief van 10 februari 2021 bericht ontvangen dat de begroting 2021 door de provincie is goedgekeurd en West Betuwe voor het jaar 2021 in aanmerking komt voor het repressieve toezicht (= de minst belastende vorm), omdat aan de daarvoor in de Gemeentewet gestelde voorwaarden wordt voldaan. De begroting 2021 is naar het oordeel van de provincie in evenwicht, maar is dit in meerjarenperspectief (nog) niet. Dit wordt vooral veroorzaakt doordat de provincie op dit moment een aantal structurele bezuinigingsmaatregelen onvoldoende concreet acht of (nog) niet voldoende reëel.

De provincie attendeert ons er voor de volledigheid op dat de volledige realisatie van deze ingeboekte bezuinigingen nodig blijft om het voorgenomen nieuwe beleid uit te voeren en de meerjarenraming sluitend te houden. Bovendien mogen er dan ook geen andere financiële tegenvallers zijn. Elke tegenvaller maakt dat het evenwicht in 2024 onder druk komt te staan en er mogelijk aanvullende maatregelen genomen moeten worden.

Daarnaast wijst de provincie ons erop dat, naast de al door ons vastgestelde maatregelen, het realiseren van de begroting mede afhankelijk is van zaken die buiten onze invloedssfeer liggen zoals de effecten van de herverdeling van het gemeentefonds, de uitkomsten van de landelijke onderzoeken naar de middelen voor het sociaal domein en de financiële effecten van Covid-19 en de compensatie hiervan door het Rijk. Aangeraden wordt met de negatieve (financiële) effecten van deze onderwerpen rekening te blijven houden. De provincie is positief dat we vanaf 2023 al rekening hebben gehouden met een negatief effect oplopend tot 1,3 miljoen euro in 2024 voor de herverdeling van het gemeentefonds.

Naast de mededeling dat West Betuwe in aanmerking komt voor het repressieve toezicht, worden in de brief van de provincie nog een aantal onderwerpen aangehaald, te weten: Covid-19, realisatie bezuinigingen, taakstellingen gemeenschappelijke regelingen, onderhoud kapitaalgoederen en de financiële kengetallen (inclusief weerstandsvermogen).

Covid-19

De Covid-19 pandemie heeft in 2020 tot grote maatschappelijke gevolgen geleid en zal ook in 2021 nog impact hebben op onze gemeente. Aangeraden wordt om de lange termijneffecten van de pandemie te monitoren en op te nemen in de Perspectiefnota 2022 en de begroting 2022.

We onderschrijven het belang van een goede risicoinventarisatie en nemen de aanbeveling van de provincie over.

Realisatie bezuinigingen

De financiële uitkomsten van de begroting en meerjarenraming worden mede bepaald door het inboeken van een aantal bezuinigingen, taakstellingen en inkomstenverhogende maatregelen met een totale omvang oplopend tot bijna 8,2 miljoen euro in 2024, inclusief doorlopende bezuinigingen uit voorgaande jaren. Bezuinigingsmaatregelen moeten haalbaar en hard om als structurele dekking van de begroting in aanmerkingen te komen.

De provincie adviseert om de opgenomen taakstellingen nader toe te lichten en jaarlijks te monitoren in een aparte paragraaf in de programmabegroting. Daarmee krijgt de raad in één oogopslag een duidelijk beeld van alle bezuinigingsmaatregelen, taakstellingen en stelposten. Ook is direct zichtbaar welke taakstellingen nog open staan in de begroting en meerjarenraming. Dit geeft de raad en provincie beter inzicht in de financiële positie.

We onderschrijven de mening van de provincie en hebben de mogelijkheid van een aparte paragraaf of hoofdstuk in de (reguliere) P&C-producten al in de planning meegenomen.

Taakstellingen gemeenschappelijke regelingen

In de begroting zijn een aantal taakstellingen of bezuinigingen opgenomen op de gemeenschappelijke regelingen waarin we deelnemen. Deze taakstelling acht de provincie (nog) niet reëel, omdat de begrotingen van de gemeenschappelijke regelingen al zijn vastgesteld zonder deze taakstelling. De bevoegdheid van onze gemeente is niet afdoende om deze taakstelling te kunnen realiseren. Daarvoor zullen we samen met de gemeenschappelijke regelingen en de andere deelnemers overeen moeten komen de begroting en/of meerjarenraming bij te stellen.

We onderschrijven de mening van de provincie en merken hierbij voor de volledigheid op dat deze besparingen (nog) niet zijn opgenomen in de jaarschijf 2021. De voortgang van de taakstellingen worden in beeld gebracht in de P&C-producten.

Onderhoud kapitaalgoederen

Kapitaalgoederen zijn de spullen die de gemeente nodig heeft om de diensten en goederen die zij aan haar burgers levert te produceren; grote zaken die vaak veel waarde hebben en meerdere jaren meegaan. In de paragraaf 'onderhoud kapitaalgoederen' van de gemeentelijke begroting moeten ten minste de beheerplannen voor Wegen, Riolering, Water, Groen en Gebouwen zijn opgenomen. Van deze kapitaalgoederen moeten het beleidskader, de financiële consequenties die uit het beleidskader voortvloeien en een vertaling van de financiële consequenties in de begroting zijn opgenomen.

Met voldoening constateert de provincie dat we de afgelopen jaren een aantal belangrijke beheerplannen hebben geharmoniseerd en vastgesteld. Voor het daarbij gesignaleerde achterstallig

onderhoud op wegen en groen wordt ten laste van de begroting 2021 een adequate voorziening gevormd, overeenkomstig de notitie materiële activa van de commissie BBV. Hiermee kan het herstelplan worden uitgevoerd en zal het achterstallig onderhoud zo snel mogelijk worden gesaneerd. Alle overige beheerplannen (o.a. gebouwen) zullen de komende 1 à 2 jaar een actualisatie ondergaan. Aangezien het Besluit begroting en verantwoording gemeenten en provincies (BBV) niet de mogelijkheid kent om onderhoudslasten via een bestemmingsreserve te egaliseren, dient daarbij dan ook de nog plaatsvindende verevening van onderhoudslasten te worden betrokken en te worden afgebouwd.

We onderschrijven het belang van actuele beheerplannen en de financiële vertaling hiervan in de gemeentelijke begroting. Voor West Betuwe is het echter niet het "simpel" actualiseren van bestaande beheerplannen, maar per plan het samenvoegen van 3 bestaande plannen en systemen en het harmoniseren van (verschillend) beleid. Het streven is om de (financiële) effecten van de resterende beheerplannen in de begroting 2022 verwerkt te hebben.

Financiële kengetallen

In de brief van de provincie zijn een aantal financiële kengetallen opgenomen. Deze zijn overgenomen uit de paragraaf Weerstandsvermogen in de Programmabegroting 2021. Ten aanzien van de kengetallen merkt de provincie op dat de ratio Belastingcapaciteit valt in de categorie C (meest risicovol) en dat de Solvabiliteitsratio, Grondexploitatie en Structurele exploitatieruimte binnen de categorie B (gemiddeld risico) vallen. Voor de Netto schuldquote en het Weerstandsvermogen vallen we in categorie A (minst risicovol). De provincie maakt hierbij nog de kanttekening dat het kengetal voor de structurele exploitatieruimte is overgenomen uit de primitieve begroting 2021. Daarbij is nog geen rekening gehouden met de per saldo positieve effecten op de structurele exploitatieruimte van het vastgestelde dekkingsplan West Betuwe Financieel in Evenwicht en de tweede bestuursrapportage 2020. Door deze effecten krijgen de kengetallen voor structurele exploitatieruimte een positieve uitkomst.

We merken hierbij in zijn algemeenheid op dat de scores ten opzichte van de begroting 2020 (licht) zijn verbeterd. Overigens zijn de scores in de categorieën B en C grotendeels het gevolg van de bestaande positie die de gemeente heeft in de bouwgrondcomplexen met de bijbehorende financiering en de hoogte van de OZB-tarieven.

Kernboodschap

Voor het begrotingsjaar 2021 valt West Betuwe onder het repressieve toezicht door de provincie Gelderland. Dit betekent dat onze begroting 2021 en de daarop betrekking hebbende begrotingswijzigingen geen goedkeuring van de provincie behoeven.

Consequenties

Repressief toezicht houdt in dat de gemeente zonder voorafgaande goedkeuring van de provincie de begroting en de begrotingswijzigingen kan uitvoeren. Met deze brief bevestigt de provincie Gelderland dat de gemeente West Betuwe voor het begrotingsjaar 2021 voldoet aan de in de Gemeentewet gestelde voorwaarden.

Bijlage(n)

-Brief van het college van Gedeputeerde Staten van Gelderland (134051).

25 februari 2021

Kenmerk GZDGWB138340/138342

Pagina 4 van 4

Suggestie ter afhandeling

Voor kennisgeving aannemen

Burgemeester en wethouders van de gemeente West Betuwe,
de secretaris,
Karen Coesmans

de burgemeester,
Servaas Stoop